

-0,39%
OSLO 886,78

-0,01%
OLJE 71,04

0,10%
S&P 2 895,77

-0,08%
EURO 9,62

-0,22%
DOLLAR 8,53

-0,66%
BITCOIN 5 195,35

KJØP E24+

MENY

Annonse

Mener amerikansk modell kan løse norsk skatteflope

Debatten raser om skattesystemet subsidierer eller demper investeringene i både olje-, vannkraft- og oppdrettsnæringene. Professor Petter Osmundsen i Stavanger foreslår nå en løsning som kan legge debatten død en gang for alle.

HET SKATTEDEBATT: Hvordan vi skattlegger vannkraft, oppdrett og olje diskuteres stadig. Til høsten kommer det utredninger av både oppdrett- og vannkraftskattene. Illustrasjonsbilde fra Hunderfossen kraftstasjon i Gudbrandsdalslågen. **FOTO:** PAUL KLEIVEN NTB SCANPIX

Marius Lorentzen

(E24) Publisert: 05:47 - 19.03.2019

Nylig gikk professor Petter Osmundsen ved Universitet i Stavanger, sammen med professorkollegaene Bård Misund og Ragnar Tveterås, **ut og advarte mot «lakseskatten» regjeringen og Finansdepartementet nå jobber med.**

Osmundsen mener en skatt etter departementets modell vil:

- *Gjøre nye investeringer ulønnsomme – inkludert nye typer lukkede eller offshore oppdrettsanlegg som nå utvikles*
- *Gjøre Norge mindre konkurransedyktig og sende arbeidsplasser og verdiskapning utenlands*
- *Stimulere til utstrakt skatteplanlegging*
- *Gi mindre verdiskapning og skatteinntekter på sikt*

Arbeidet med skatten kommer etter en anmodning fra Stortinget, der SV egentlig ønsket å innføre en avgift. Finansdepartementet har nedsatt et utvalg og har sagt at de vurderer å foreslå en grunnrenteskatt.

Mye kontrovers

Grunnrente er begrepet som beskriver det en bedrift tjener penger på som de ikke har skapt selv, som oljen som allerede ligger på havbunnen eller vannet som bare renner ned i kraftverket. Derfor har man i Norge altså en ekstraskatt for oljenæringen og vannkraft.

Petter Osmundsen peker på at det er mye kontrovers og usikkerhet rundt dagens skattesystem for oljenæringen og vannkraften.

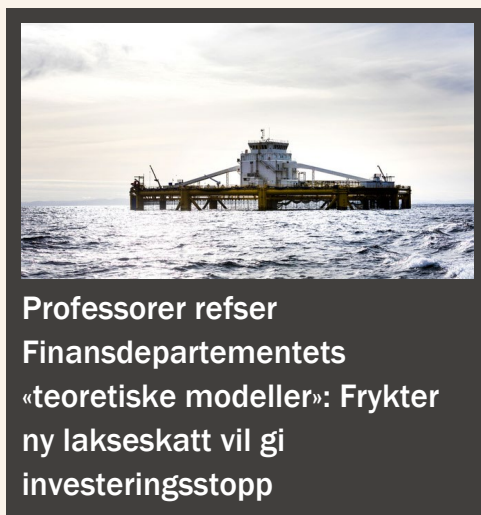
Særlig når det gjelder oljenæringen er debatten opphetet. Mens miljøbevegelsen mener dagens skatteopplegg med leterefusjon, friinntekt og avskrivning i realiteten subsidierer næringen, påpeker analytikere i blant annet Wood Mackenzie og professor Petter Osmundsen på at tilfellet er det motsatte.

Uansett hva man måtte mene, så har professor Osmundsen forslag til en nærliggende løsning for oljenæringen og vannkraft: En kontantstrømsbasert skatt.

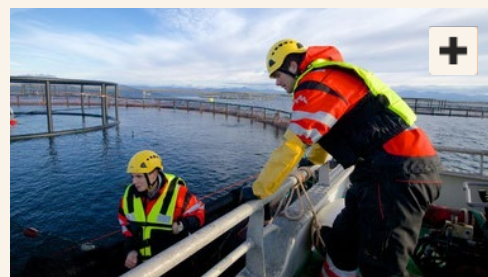
Altså at man får full skatteplikt det året man tjener penger, men også full fradragsrett.

– Da slipper man at forskere som meg diskuterer hva slags avkastningskrav selskapene har. Man blir også kvitt subsidiediskusjonen, sier Osmundsen.

Mener Storbritannia og USA har løsningen

LES OGSÅ

FOR ABONNENTER

De siste tre år har de ansatte i snitt fått over 600.000 kroner i bonus. Slik får de det til

USA truer EU med ekstratoll etter Airbus-strid

Annonserinnhold

Seks tips: Slik jobber du effektivt under flyreisen

Professoren mener måten det norske skattesystemet er designet på gjør at nye samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer blir ulønnsomme for bedriftene.

Dette gjelder bedrifter innen vannkraft og olje som er underlagt det norske systemet for grunnrenteskatt.

Tid og renter gjør at investeringer kan bli ulønnsomme, selv om skattesatsen er 59 prosent i vannkraft og 78 i petroleum, og ikke 100 prosent.

En bedrift må skatte av inntektene sine det året de har kommet, mens utgiftene må fordeles over flere år gjennom nedskrivninger.

Dermed får man ikke fradraget når kostnadene faktisk har inntruffet, som teori for skattenøytralitet tilsier. Dette betyr igjen at bedriften betaler mer i skatt i dag, men mindre skatt i fremtiden.

Hvor lang tid det tar før bedriften kan trekke fra utgiftene sine på skatten har en negativ verdi for bedriften: Jo lengre tid det tar før bedriften får trukket fra utgiftene sine, jo høyere blir terskelen for bedriften for å ta investeringen.

– I et kontantstrømsbasert system vil man både måtte skatte i det året inntektene kommer, samtidig som man også får fradrag det samme året for kostnadene sine. Dermed forsvinner fradragproblemet, problemet med underinvestering og de uriktige påstandene om subsidier, sier Osmundsen.

I USA innførte i fjor direkte utgiftsføring for oljevirkosomheten offshore, og Storbritannia har hatt det samme i en lengre periode. De erkjenner at selskapene har høye avkastningskrav og ønsker raske avskrivninger, og derfor har de også endret skattesystemene for å stimulere til investeringer.

Osmundsen presiserer at det er snakk om en ekte kontantstrømskatt der landbeskatningen og særbeskatningen er samordnet, ellers får man ikke nøytralitet.

Professoren ved UiS mener en slik kontantstrømsbeskatning også har en fordel: At staten tjener mer.

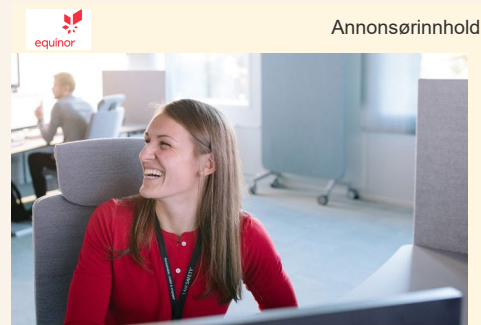
– Med et slikt system kunne man tatt vekk hele friinntekten. Derfor ville staten fått inn mer skatteinntekter enn i dag, men de ville fått dem litt senere, forklarer Petter Osmundsen.

– Ettersom selskapene har mye høyere avkastningskrav enn staten er dette en vinn-vinn situasjon, fortsetter han.

Et såkalt kontantstrømsbasert skattesystem er imidlertid heller ikke perfekt, for selskaper som ikke er i skatteposisjon kommer dårligere ut enn andre.

Hvis man får alle fradragene med en gang, og ikke har store inntekter man kan trekke det fra, blir man sittende med fremførbare underskudd man kan trekke fra i senere år. Dette gir en renteeffekt.

– I Storbritannia får selskaper med fremførbare underskudd 10 prosent rente. Noe slikt burde man også innføre i Norge hvis vi går over til et slikt system, sier

Annonsørinnhold

Maren og kollegene oppdaget et lite motorproblem – nå tjener selskapet syv millioner ekstra hver dag

Fylkesmannen stopper Mowis oppdrettsvirksomhet på Vega

Osmundsen.

Færøyene gikk for avgift

Petter Osmundsen mener en grunnrenteskatt ikke er den beste løsningen for oppdrettsnæringen, og at det vil fungere bedre med en avgift hvis man ønsker å skatte næringen mer.

Saken fortsetter under annonsen.

– Finansdepartementets modell for grunnrenteskatt vil jeg ikke anbefale for noen bransje, sier Osmundsen og fortsetter:

– Men en kontantstrømskatt er antagelig ikke den beste skattemodellen for akkurat denne næringen.

Det er ennå ikke klart hva slags skattesats Finansdepartementet eventuelt foreslår, og satsen vil påvirke regnestykkene.

Hvis man går for en grunnrenteskatt, der skattenivået i sjøen (i laksemerdene) er langt høyere enn skattenivået på land, vil det oppstå store incentiver for skatteplanlegging, mener Osmundsen.

Oppdrettsbransjen skiller seg fra olje- og kraftbransjen ved at de er vertikalt integrert. Et konsern kontrollerer gjerne prosessen fra smolt og anlegg til drift og over til slaktning og salg i markedet.

Et og samme selskaper styrer gjerne hele verdikjeden.

Professoren peker på erfaringer fra riggselskapene og store globale konsern som Microsoft og Google, og sier at erfaringen tilsier at slike selskaper har mange tilpasningsmuligheter for å redusere skatteregningen kraftig.

Siden oppdrettsselskapene er såpass integrert vil en grunnrenteskatt kunne skape store incentiver for å «drive opp» kostnadene i havet, der skattesatsen er høy, og få inntektene lavest mulig på land, der satsen er lav.

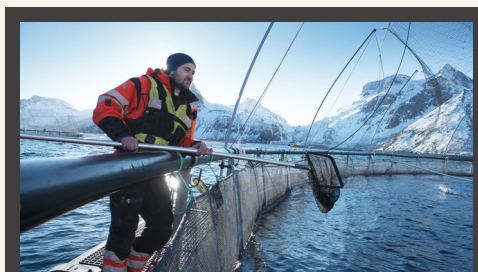
Osmundsen forteller at Færøyene, der oppdrettsnæringen også er stor og viktig, har innført en omsetningsavgift:

– De har sett ligningsproblemene med en grunnrenteskatt basert på overskudd og har i stedet valgt en omsetningsavgift. Den er i prosent og ikke i kroner per kilo, slik at skatten varierer med hvor høy eller lav lakseprisen er. Den er også gradert slik at avgiftsprosenten er lavere når det er lav laksepris, sier Osmundsen.

– Finansdepartementet vil dra pengene til Oslo

– Hvis man ønsker å skattlegge oppdrettsnæringen mer enn andre bedrifter, for eksempel for å prise inn lokal forurensning, hvordan kan man gjøre det på en bedre måte?

– Forurensningsaspektet bør tas gjennom regulering, sier Osmundsen og fortsetter:

Sjømateksportens beste februar noensinne: Ny knallmåned for laksen

– En omsetningsavgift er bedre, og den er også lett sporbar slik at man kan kanalisere inntektene til kommunene fisken er produsert.

Professoren peker på at dagens norske system der såkalte havbrukskonsesjoner auksjoneres bort fanger opp en eventuell grunnrente for nye oppdrettsanlegg, og at det gir gode inntekter til kystkommunene. Han mener det er grunn til å tro at denne inntekten til kommunene vil falle vekk med Finansdepartementets løsning.

I dag bygges det ut få nye anlegg i Norge på grunn av vekstbegrensningene som er satt på grunn av lakselus. Osmundsen mener at det skattesystemet Finansdepartementet jobber for vil for mange prosjekter gi en effektiv skattesats nær eller over 100 prosent, så det vil ikke komme inn noen bud.

– Fordelingen av inntektene er jo også en helt egen diskusjon. Kommunene vil jo gjerne beholde mest mulig selv, mens Finansdepartementet vil dra pengene til Oslo og fordele derfra, fortsetter Osmundsen og legger til at eiendomsskatt også er en måte lokale kommuner får inntekter fra næringen.

Last ned minE24!

Alle økonominyhetene på ett sted.

(+47)

Oppdrett

Skatt

Facebook

Twitter

LinkedIn

Vis kommentarer (3)